

Viranomaiset tarvitsevat resursseja ja osaamista selkokieliseen viestintään – Selkokeskuksen lausunto avoimen hallinnon strategialuonnokseen

Selkokieli on vahvasti mukana [avoimen hallinnon strategialuonnoksessa](#). Strategiaan on kirjattu pitkän aikavälin keskeisimmät painopisteet, jotka ohjaavat avoimen hallinnon toimenpideohjelmien laadintaa ja toimeenpanoa. Strategian toisen painopisteen tavoitteena on ”suunnitelmallinen ja ennakoiva selkokielen (vielä selkeää virkakieltä helpompi kielimuoto) osaamisen ja määrän lisääminen julkisen sektorin organisaatioissa”.

Kehitysvammaliiton Selkokeskus kannattaa lämpimästi avoimen hallinnon tavoitetta selkokielisen viestinnän lisäämisestä. Suomessa 11–14 prosenttia väestöstä eli 650 000–750 000 ihmistä tarvitsee selkokieltä. Selkokielen tarpeen taustalla voi olla esimerkiksi kehitysvamma, lukivaikeus, ikääntyminen, muistisairaus tai se, että suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli. Iso joukko ihmisiä on vaarassa jäädä tiedon ulkopuolelle, jos sitä ei tarjota myös selkokielellä.

Selkokieli vaatii osaamista

Viranomaisten pitää tarjota työntekijöilleen koulutusta selkokielestä ja selkeästä viestinnästä, jotta selkokieli on mahdollista saada pysyväksi osaksi viestintäsuunnitelmia ja viestintää. Jatkuvuuden varmistamiseksi ja koulutuksen oikein kohdentamiseksi hyvä malli on kouluttaa osa työntekijöistä selkokouluttajiksi, jotka valtionhallinnon sisällä kouluttavat muita.

Jotta selkokieli on mahdollista ottaa suunnitelmallisesti käyttöön ja kohdistaa siihen käytettävät resurssit oikein, tarvitaan henkilö, joka on vastuussa selkokielisestä viestinnästä, selkokielen koulutuksen koordinoinnista sekä selkokielisen materiaalin tuottamisesta. Selkokielestä vastaava henkilö arvioi, mille hallinnon aloille selkokielistä viestintää ensisijaisesti tarvitaan. Esimerkiksi Satakunnan sairaanhoitopiirissä, jossa kaikki potilaille suunnattu materiaali on selkokielistä, työskentelee selkokielikoordinaattori.

Hyvä virkakieli ja kielenhuolto ovat edellytys selkokielisen viestinnän toteutumiselle. Kun niihin on riittävät resurssit, selkokieli asettautuu luontevaksi osaksi viestinnän osaamista

Selkokielistä viestintää

Kehitysvammaliiton Selkokeskuksen näkemys on, että selkokielistä tietoa tarvitaan aina silloin, kun

- asia koskee kaikkia kansalaisia
- asia koskee erityisesti selkokieltä tarvitsevia ihmisiä
- tieto on saatavilla vain digitaalisessa muodossa.

Tekstien rinnalle tarvitaan myös muita tapoja viestiä. Esimerkiksi jokin ohje voi olla selkein esittää selkokielisellä videolla ja osa ihmisistä tarvitsee kuvin tuettua viestintää. Selkokielinen viestintä voi tavoittaa selkokielen tarvitsijan myös välikäden kautta, esimerkiksi THL:n selkokielisiä koronatekstejä hyödyntävät paljon myös järjestöt, jotka viestivät suoraan selkokieltä tarvitseville ihmisille.

Selkokeskuksesta tukea ja osaamista selkokieliseen viestintään

Kehitysvammaliiton Selkokeskus on ainoa taho Suomessa, joka pitkäjänteisesti kehittää selkokielen ohjeistuksia sekä neuvoo, opastaa ja kouluttaa selkojulkaisujen tekijöitä. Selkokeskus myös myöntää selkoaineistojen julkaisijoille ilmaisen selkotunnuksen.

Selkokeskus on mielellään mukana tukemassa valtionhallintoa selkokielen juurruttamisessa osaksi viestintää. Jotta kasvavaan kysyntään on mahdollista vastata, on tärkeää varmistaa, että Selkokeskuksen resurssit ovat jatkossa riittävät ja että valtionhallinnon selkokieliyö etenee suunnitelmallisesti ja ennakoitavasti.

29.10.2020

Lisätietoja:

Henna Kara
suunnittelija
Selkokeskus, Kehitysvammaliitto
henna.kara@kvl.fi
050 3737 556

Sami Älli
Saavutettavuusyksikön johtaja, Kehitysvammaliitto
sami.alli@kvl.fi
09 3480 9383